

KIERUNKI ROZWOJU ZIELENI

Starając się sprostać rosnącym oczekiwaniom mieszkańców Zarząd Zieleni Miejskiej w Rzeszowie każdego roku realizuje nowe projekty, zadania oraz inicjatywy mieszkańców, a także wyznacza sobie nowe cele związane z rozwojem miasta.

W najbliższym czasie, planowana jest realizacja takich zadań/projektów jak:

- Budowa ogrodów kieszonkowych w Rzeszowie
- Budowa placu zabaw na osiedlu Staromieście
- Strefa relaksu w parku miejskim na osiedlu Kmity
- Wisłok - zielona strefa wypoczynku
- Fun Park Baranówka - rozbudowa kompleksu sportowo- rekreacyjnego przy ul. Starzyńskiego/ Brydaka i Osmeckiego
- ARKADIA - zielona strefa wypoczynku dla juniora i seniora przy ul. Jachowicza
- Poprawa infrastruktury stadionu przy ul. Stadionowej
- Modernizacja boiska piłkarskiego na osiedlu Biała.
- Rewitalizacja parku Sybiraków
- Zagospodarowanie prawego brzegu rzeki Wisłok
- Urządzenie parku kieszonkowego w rejonie SP nr 18 przy ul. Bł. Karoliny na os. F. Kotuli
- Rewitalizacja pasów drogowych i terenów zieleni miejskiej
- Rewitalizacja parku na os. Miłocin.

Ponadto, są plany na stworzenie zielonych terenów rekreacyjnych na wzgórzach Zalesia gdzie ma powstać Park dendrologiczny oraz projekt powstania miasteczka ruchu drogowego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych przy ul. Kotuli/Wiktora.

Uczestniczymy również w programie „Sadzimy Zielony Rzeszów”, który zakłada tworzenie tzw. „zielonych korytarzy” - obszarów zieleni połączonych w jedną spójną całość. Innym z projektów jest: *Rozwój zielonej infrastruktury i odbetonowanie powierzchni uszczelnionych w Rzeszowie, w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, Działanie FENX.01.05. Ochrona przyrody i rozwój zielonej infrastruktury, Typ FENX.01.05.5b Zielona i niebieska infrastruktura wraz ze stosownym zapleczem - „odbetonowanie” terenów miejskich.*

W związku z rozwojem zieleni miejskiej ZZM w Rzeszowie ma również propozycję wielu różnych rozwiązań i projektów między innymi:

1. Edukacyjne ogrody sensoryczne, ścieżki zmian klimatu

Ogrody sensoryczne służą celom terapeutycznym, edukacyjnym, sprzyjają relaksowi i wyciszeniu. W zintensyfikowany sposób oddziałują na zmysły (węch, wzrok, dotyk, słuch i smak) oraz pomagają w budowaniu więzi interpersonalnych. W ogrodzie sensorycznym umieszcza się rośliny o różnych właściwościach sprzyjających stymulacji zmysłów oraz opracowuje ścieżki dydaktyczne zwracające uwagę na te właściwości i ich wykorzystanie do celów edukacyjnych, terapeutycznych i wychowania. Ścieżki zmian klimatu jako ciągi komunikacyjne zawierają elementy edukacyjne w formie interaktywnych tablic informacyjnych, urządzeń zabawowych oraz przestrzeni sensorycznych.

2. Nasadzenia dużych drzew i rabat tworzących zielone ulice

Długotrwały proces wzrostu drzew i roślin jest czynnikiem warunkującym osiągnięcie zakładanego

oraz ostatecznego kształtu poszczególnych, projektowanych zielonych założeń w mieście. Poprzez możliwość nasadzeń dużych drzew i rozbudowanych rabat proces uzyskania ostatecznej formy skraca się i pozwala niejako od razu korzystać z zalet projektowanych struktur w szczególności w przestrzeni ulic w mieście.

3. Nowoczesne metody monitorowania stanu drzew, tomografia drzew

Badanie tomograficzne drzewa obejmuje określenie stanu drewna na przekroju poprzecznym pnia w miejscu pomiaru. Poprzez wykonanie pomiarów na kilku wysokościach pnia możliwe jest także wykonanie wizualizacji 3D, obrazującej przebieg zgnilizny w układzie pionowym. Działania związane z oceną stanu zdrowotnego drzew pozwalają na podjęcie skutecznych działań profilaktycznych w zakresie dendrologii miasta.

4. Tworzenie „Stref natury”

Aneksowanie terenów niedostępnych (nieużytki, miejsca ruderalne) z przeznaczeniem pod naturalistyczne palce zabaw lub miejsca do wypoczynku, bez dużej ingerencji w strukturę zieleni i przy maksymalnym wykorzystaniu naturalnych i przyjaznych dla środowiska materiałów.

5. Zielone gry terenowe

Opracowanie i realizacja miejskich założeń przestrzennych, stanowiących rekreacyjne plansze do gier terenowych lub zielone labirynty dla mieszkańców. Takie zagospodarowanie niektórych ogólnodostępnych przestrzeni w mieście doskonale sprawdza się w kontekście edukacyjnym i rekreacyjnym dla chętnych bez względu na wiek.

6. Ekostrefy - ekstensywne i intensywne utrzymanie zieleni

Wprowadzenie systemu opieki nad terenami zielonymi zapewniającego ekstensywne utrzymanie mające na celu zmniejszenie nakładów pracy ludzi, eksploatacji maszyn i sprzętu. Taki system powoduje także zwiększenie bioróżnorodności, zmniejsza nagrzewanie powierzchni gruntu i poprawia stan lokalnej mikroretencji.

7. Aneksowanie i rozszczelnienie powierzchni utwardzonych

Zaprojektowanie i realizacja założenia mającego na celu przekształcenie istniejących powierzchni utwardzonych - szczelnych, w przyjazne dla środowiska powierzchnie biologicznie czynne o wysokiej przepuszczalności i niewielkiej powierzchni nagrzewania w miejscu nieużytkowanych placów i parkingów.

8. Rewitalizacja zielonych korytarzy miasta

Opracowanie i realizacja systemu rewitalizacji kompletnych, tworzących sieć miejską zielonych połączeń komunikacyjnych na terenie całego miasta. Zielone korytarze miejskie oprócz oczywistej funkcji komunikacyjnej, rekreacyjnej i wypoczynkowej pełnią także ważną rolę w procesie samooczyszczania miasta. Poprzez odpowiedni ich przebieg i zagęszczenie na mapie miasta zielone korytarze oczyszczają powietrze wyłapując pyły, zwiększają jego wilgotność, obniżają lokalną temperaturę, zwiększają bioróżnorodność, tworzą korytarze migracyjne dla miejskiej fauny oraz zwiększają powierzchnię mikroretencji miejskiej.

9. Infrastruktura z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii

Obiekty małej architektury i infrastruktury technicznej w formie lamp lub wyposażenia placów

zabaw zaopatrzone np. w instalację fotowoltaiczną czy wiatrową. Tak zaprojektowane elementy pozwalają na dowolne dystrybuowanie wyprodukowanej energii np. na oświetlenie, naładowanie telefonu czy hulajnogi elektrycznej.

10. **Roślinne wyspy filtracyjne**

Hydrofitowa wyspa filtracyjna (inaczej pływająca wyspa) to rośliny sadzone na wypornościowych konstrukcjach unoszących się na wodzie. Pływające wyspy są estetyczne i mogą być zastosowane jako element ozdobny, wspierający jednocześnie bioróżnorodność. Sadzone są na nich rośliny zbiorowisk wód szuwarowych, które wspomagają naturalne oczyszczanie wody. Stanowią też miejsce bytowania i rozrodu zwierząt wodnych. Roślinne wyspy filtracyjne są alternatywą dla tradycyjnych nasadzeń w zbiornikach.

11. **Organiczna architektura - wiaty, altany, tunele, parasole**

Obiekty małej architektury ogrodowej wykonane z żywych roślin np. wierzby. Tego typu budowle pozytywnie wpływają na wzrost bioróżnorodności miejskiej oraz zapobiegają tworzeniu się tzw. „wysp ciepła”. Wykonane są ze specjalnie splecionych gałęzi osadzonych w gruncie i stanowią konstrukcję samonośną. W ten sposób można wykonywać altany parkowe, pergole, wiaty, tunele, parasole, szałas, igloo, ławki, ogrodzenia itp. Mogą służyć także jako pasy zieleni izolacyjnej, ekrany antyśmogowe, bariery akustyczne.